

Inhoud

13 Vooraf

1

17 Proloog: 'Ge zoudt liever een ander boek schrijven'

2

29 *De literatuur in 1945*

Collaboratie en bestraffing 31

Verzuiling en doorbraak 34

Behoud en vernieuwing 37

Noord en Zuid 41

3

45 De Tweede Wereldoorlog als breukmoment

De literatuur als uiting van het naoorlogse levensgevoel 46

Ontluisterend proza in Nederland 46

Ontluisterend proza in Vlaanderen 54

Existentialisme als referentiepunt 55

Het existentialisme in Nederland en Vlaanderen 55

'Existentialistische' auteurs 57

Boeken over de oorlog 64

Ethische versus esthetische normen 64

De Tweede Wereldoorlog in de literatuur in Nederland 67

Proza 67

Poëzie en jeugdliteratuur 79

De oorlog in Nederlands-Indië en de onafhankelijkheid van Indonesië 83

De oorlog in de Vlaamse literatuur 90

De vernieuwing van de poëzie 97

Doorwerking van de traditie 98

De vernieuwing van de poëzie in Nederland 105

Vernieuwing op een breed front 105

	<i>De Vijftigers</i>	108
	Ontstaan en profilering van een beweging	108
	Doorbraak en canonisering	117
	Poëtica en poëzie	120
	<i>De vernieuwing van de poëzie in Vlaanderen</i>	127
	Traditie en aanzetten tot vernieuwing	127
	Experimentele poëzie in Vlaanderen	130
	Tijd en Mens	130
	De massale doorbraak van het experiment in Vlaanderen	137
	<i>De poëzievernieuwing als reactie op de oorlog</i>	139
	<i>Een balans</i>	143
	<i>Poëzievernieuwing en literaire kritiek</i>	144
	4	
147	<i>De literatuur in 1955</i>	
	Literatuur en politiek	148
	Poëzie en proza	152
	Literatuur op televisie	159
	5	
161	<i>De literatuur van 1955 tot 1965</i>	
	Ontwikkelingen in het proza tot 1965	162
	<i>Een grote diversiteit</i>	162
	'Magisch-realisme'	164
	<i>Vrouwelijke schrijvers</i>	170
	<i>Koloniale en postkoloniale literatuur</i>	177
	Indonesië	178
	Suriname en de Nederlandse Antillen	180
	Kongo	184
	<i>Een crisis van de roman?</i>	186
	<i>Experimenten met de roman</i>	190
	<i>Pockets en paperbacks</i>	196
	<i>De poëzie: van taal naar werkelijkheid</i>	201
	<i>De experimentele poëzie na 1955</i>	202
	In Nederland	202
	In Vlaanderen	206
	<i>Concrete en visuele poëzie</i>	211

Vormen van neorealisme 214

Barbarber 214

Barbarber. Tijdschrift voor teksten 214

Poëtica en poëzie 217

De bredere context: 'andere kostuums andere emoties' 225

Gard Sivik/De Nieuwe Stijl 230

6

239 *De literatuur in 1965*

Merlyn en de literaire kritiek 240

Proza en poëzie 245

En ten slotte 250

7

253 *De literatuur van 1965 tot 1975*

De 'jaren zestig' in de literatuur 254

De jaren zestig 254

Happenings en provo 256

De televisie 258

De seksuele revolutie 258

Studentenprotest, politieke actie en engagement 268

Literatuur en politiek engagement 272

'Schrijven of schieten' 272

De emancipatie van de jeugdliteratuur 277

Postkoloniaal bewustzijn in Suriname en op de Antillen 282

Vormen van literair experiment en grensoverschrijding 287

Een korte geschiedenis 288

Het ik als tekst 292

De wereld als tekst 296

De tekst als taal 299

De literatuur tussen taal, werkelijkheid en verbeelding 307

De poëzie 310

De poëzie in Nederland 310

Belijdenis, observatie en symboliek 310

Neoromantiek: belijdenis, vorm, mythe 316

Taal, constructie en intellect 325

De poëzie in Vlaanderen: nieuw realisme 328

De geschiedenis en de theorie 328

De praktijk 332

Succes en reacties 335

Het proza 337

Werkelijkheid, verbeelding, vorm en taal 339

'Leesbare teksten' in de jaren zeventig 349

De opkomst van de boekenbijlagen 353

8

357 *De literatuur in 1975*

Schoonheidscultus en decadentisme 358

Realisme en maatschappelijk bewustzijn 362

Diversiteit in het proza 364

Diversiteit in de poëzie 366

9

371 *De literatuur van 1975 tot 1985*

Alles moet anders: vier polemieken rond 1980 372

'*De taak van de schrijver*' 372

'*De nieuwe Revisor*' 374

'*Het raadsel der onleesbaarheid*' 375

'*Meer straatrumoer*' 377

Het proza 379

Vertellers en columnisten 379

Vertellers 379

De column 381

Raster en het 'andere proza' 384

'*Academisme*' 390

De creatie van een literaire stroming 390

'*Revisor-proza*' 394

Rond De Revisor: verbeelding, vorm en het volle leven 399

Met een andere bril 403

Literatuur en feminisme 410

Feminisme en literatuuropvatting 410

Feministische literatuur 414

Een eigen circuit met eigen normen 417

Het proza in Vlaanderen: eigen accenten 419
De Vlaamse literatuur in crisis 419
'Het verdriet van België' 424
Postkoloniale literatuur 431
Suriname en de Nederlandse Antillen 431
Indisch-Nederlandse auteurs van de tweede generatie 434

De poëzie 436
Afrekening met Vijftig 437
De poëzie in Nederland 439
Kouwenaar en de erfgenamen van Vijftig 440
Mainstreampoëzie van Anker tot Zuiderent 446
Woede, passie, engagement en avontuur 453
De performers 459
Nederland en Vlaanderen 462
De poëzie in Vlaanderen 464
De herleving van het poëtisch experiment 465
Pink Poet 469
Nieuwe romantiek 474
Naar een Vlaamse mainstreampoëzie 478

10

481 *De literatuur in 1985*

Literatuur en de overheid 482
Een breukmoment in de Vlaamse literatuur 485
Proza en poëzie 487

11

493 *De literatuur van 1985 tot 1995*

De literatuur in de openbaarheid 494
De herleving van de literatuur in Vlaanderen 494
De mediatisering van de literatuur 501

Postmodernisme 507
De introductie: scheldwoord en toverwoord 507
Postmodern proza 512
Postmodern proza na 1985 512
Postmodern proza in retrospectief 520
Verhaal en essay 522

Postmoderne poëzie 524
Postmoderne poëzie in Vlaanderen 525
Postmoderne poëzie in Nederland? 532
Postmodernisme en 'écriture féminine' 536

Literatuur en leven: de poëzie 538
Maximalen en De Nieuwe Wilden 539
Maximaal 539
De Nieuwe Wilden 542
Het ambacht en het volle leven 543
Vlaamse dichters en de discussies in Nederland 548

Het proza tussen ik en wereld 550
Autobiografische literatuur 550
Verhalen over de wereld 554
Straatrumoer 554
Reisverhalen en historische romans 558
Generatie Nix 563

Literatuur en identiteit 569
Vlaanderen op zoek naar zichzelf 569
Postkoloniale literatuur 575
Indische letteren: de tweede generatie 575
Schrijvers uit Suriname 578

Ontwikkelingen in de jeugdliteratuur 581

12
591 *De literatuur in 1995*

Diversiteit in het proza 592
Diversiteit in de poëzie 595
De Vlaamse literatuur en de uitgevers 598
Toneel tussen taal en spektakel 599
De terugkeer van de Afrikaanse literatuur 602

605 Aspecten van de literatuur rond de millenniumwisseling

De literatuur in het tijdperk van de digitale media 608

Digitale media als informatiebron en als drager van teksten 608

Digitale media en het creatieve proces 613

De traditionele media en instituties 615

De literaire markt: uitgeverij en boekhandel 616

De literatuur en de overheid: subsidies, vaste boekenprijs en onderwijs 619

De literaire tijdschriften 624

Literatuur als evenement 625

Polarisering en osmose in de literatuur en de literatuuropvattingen 630

De literaire kritiek 630

Proza 632

Poëzie 647

Podiumdichters 649

De poëtenstrijd 652

Continuïteit of breuk? 659

Bestaat de Nederlandse literatuur? 663

De Nederlandse literatuur in een open wereld 663

De Nederlandse literatuur in een multiculturele samenleving 667

De multiculturele samenleving 667

Multiculturele literatuur: opkomst en ontwikkeling 668

Allochtone schrijvers 675

De multiculturele samenleving in een autochtone spiegel 680

Altijd weer vogels 683

687 Aantekeningen

721 Illustratieverantwoording

723 Literatuur

759 Register